

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2017. gada 26. jūlijā *

Apelācija – Kopējā ārpolitika un drošības politika – Cīņa pret terorismu – Ierobežojoši pasākumi, kas vērsti pret konkrētām personām un organizācijām – Līdzekļu iesaldēšana – Kopējā nostāja 2001/931/KĀDP – 1. panta 4. un 6. punkts – Regula (EK) Nr. 2580/2001 – 2. panta 3. punkts – Organizācijas atstāšana to personu, grupu un vienību sarakstā, kas ir iesaistītas terora aktos – Nosacījumi – Lēmumu par līdzekļu iesaldēšanu faktiskais pamats – Kompetentas iestādes pieņemts lēmums – Pienākums norādīt pamatojumu

Lieta C-79/15 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2015. gada 20. februārī iesniedza

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *B. Driessen*, *G. Étienne* un *M. Bishop*, pārstāvji,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

ko atbalsta

Francijas Republika, ko pārstāv *D. Colas*, *F. Fize* un *G. de Bergues*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies apelācijas tiesvedībā,

pārējie lietas dalībnieki:

Hamas, Doha (Katara), ko pārstāv *L. Glock*, advokāte,

prasītāja pirmajā instancē,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *F. Castillo de la Torre*, *M. Konstantinidis* un *R. Tricot*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], palātu priekšsēdētāji L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] (referents), Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*] un M. Vilars [*M. Vilaras*], tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*], E. Levits, Ž. K. Bonišo [*J. C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], K. Vajda [*C. Vajda*], S. Rodins [*S. Rodin*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] un K. Likurģs [*C. Lycourgos*],

* Tiesvedības valoda – franču.

ģenerālvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretāre V. Džakobo-Peironela [*V. Giacobbo-Peyronnel*], administratore,

nemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 3. maija tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2016. gada 22. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar apelācijas sūdzību Eiropas Savienības Padome lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2014. gada 17. decembra spriedumu *Hamas/Padome* (T-400/10, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2014:1095), ar kuru Vispārējā tiesa ir atcēlusi:

- Padomes 2010. gada 12. jūlija Lēmumu 2010/386/KĀDP (OV 2010, L 178, 28. lpp.), Padomes 2011. gada 31. janvāra Lēmumu 2011/70/KĀDP (OV 2011, L 118, 47. lpp.), Padomes 2011. gada 18. jūlija Lēmumu 2011/430/KĀDP, ar ko atjaunina to personu, grupu un organizāciju sarakstu, kurām piemēro Kopējās nostājas 2001/931/KĀDP par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu 2., 3. un 4. pantu, Padomes 2011. gada 22. decembra Lēmumu 2011/872/KĀDP (OV 2011, L 343, 54. lpp.), Padomes 2012. gada 25. jūnija Lēmumu 2012/333/KĀDP (OV 2012, L 165, 72. lpp.), Padomes 2012. gada 10. decembra Lēmumu 2012/765/KĀDP (OV 2012, L 337, 50. lpp.), Padomes 2013. gada 25. jūlija Lēmumu 2013/395/KĀDP (OV 2013, L 201, 57. lpp.), Padomes 2014. gada 10. februāra Lēmumu 2014/72/KĀDP (OV 2014, L 40, 56. lpp.), un Padomes 2014. gada 22. jūlija Lēmumu 2014/483/KĀDP (OV 2014, L 217, 35. lpp.), ar ko atjaunina un attiecīgajā gadījumā groza to personu, grupu un vienību sarakstu, kurām piemēro 2., 3. un 4. pantu Kopējā nostājā 2001/931/KĀDP par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu, un ar ko atceļ attiecīgi Lēmumus 2011/430, 2011/872, 2012/333, 2012/765, 2013/395 un 2014/72, kā arī
- Padomes 2010. gada 12. jūlija Īstenošanas regulu (ES) Nr. 610/2010 (OV 2010, L 178, 1. lpp.), Padomes 2011. gada 31. janvāra Īstenošanas regulu (ES) Nr. 83/2011 (OV 2011, L 28, 14. lpp.), Padomes 2011. gada 18. jūlija Īstenošanas regulu (ES) Nr. 687/2011 (OV 2011, L 188, 2. lpp.), Padomes 2011. gada 22. decembra Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1375/2011 (OV 2011, L 343, 10. lpp.), Padomes 2012. gada 25. jūnija Īstenošanas regulu (ES) Nr. 542/2012 (OV 2012, L 165, 12. lpp.), Padomes 2012. gada 10. decembra Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1169/2012 (OV 2012, L 337, 2. lpp.), Padomes 2013. gada 25. jūlija Īstenošanas regulu (ES) Nr. 714/2013 (OV 2013, L 201, 10. lpp.), Padomes 2014. gada 10. februāra Īstenošanas regulu (ES) Nr. 125/2014 (OV 2014, L 40, 9. lpp.) un Padomes 2014. gada 22. jūlija Īstenošanas regulu (ES) Nr. 790/2014 (OV 2014, L 217, 1. lpp.), ar ko īsteno 2. panta 3. punktu Regulā (EK) Nr. 2580/2001 par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām, un ar kuru atceļ attiecīgi Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1285/2009, Nr. 610/2010, Nr. 83/2011, Nr. 687/2011, Nr. 1375/2011, Nr. 542/2012, Nr. 1169/2012, Nr. 714/2013 un Nr. 125/2014,

(turpmāk tekstā kopā – “apstrīdētie tiesību akti”), ciktāl šie tiesību akti attiecas uz *Hamas*, tostarp *Hamas-Izz al-Din al-Qassem* (turpmāk tekstā – “*Hamas*”).

Atbilstošās tiesību normas

Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūcija 1373 (2001)

- 2 2001. gada 28. septembrī Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome pieņēma Rezolūciju 1373 (2001), ar kuru noteica vispusīgas stratēģijas terorisma, it īpaši terorisma finansēšanas, apkarošanai. Minētās rezolūcijas 1. punkta c) apakšpunktā tostarp ir noteikts, ka visām valstīm ir nekavējoties jāiesaldē tie līdzekļi un citi finanšu aktīvi vai saimnieciskie resursi, kuri pieder personām, kas veic vai mēģina veikt terora aktus, tajos piedalās vai veicina šādu aktu veikšanu, organizācijām, kas šīm personām pieder vai ko tās kontrolē, un personām un organizācijām, kas rīkojas šo personu vai organizāciju vārdā vai pēc to norādēm.
- 3 Minētajā rezolūcijā nav paredzēts to personu saraksts, attiecībā uz kurām šie ierobežojošie pasākumi ir jāpiemēro.

Savienības tiesības

Kopējā nostāja 2001/931/KĀDP

- 4 Lai īstenotu minēto Rezolūciju 1373 (2001), Padome 2001. gada 27. decembrī pieņēma Kopējo nostāju 2001/931/KĀDP par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu (OV 2001, L 344, 93. lpp.).
- 5 Šīs kopējās nostājas 1. pantā ir noteikts:

“1. Šī kopējā nostāja saskaņā ar turpmāko pantu noteikumiem attiecas uz personām, grupām un organizācijām, kas ir iesaistītas terora aktos un uzskaitītas pielikumā.

[..]

4. Sarakstu pielikumā izstrādā, pamatojoties uz precīzu informāciju vai materiālu attiecīgajā lietā, kas norāda, ka kompetenta iestāde pieņēmusi lēmumu par attiecīgajām personām, grupām un organizācijām neatkarīgi no tā, vai lieta ir par izmeklēšanas uzsākšanu vai apsūdzību saistībā ar terora akta veikšanu, mēģinājumu izdarīt terora aktu, līdzdalību šādā aktā vai tā veicināšanu, pamatojoties uz nopietniem un ticamiem pierādījumiem vai versijām, vai notiesāšanu par šādiem nodarījumiem. Sarakstā var iekļaut personas, grupas un organizācijas, ko Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome atzinusi par saistītām ar terorismu un pret kurām tā noteikusi sankcijas.

Šajā punktā “kompetenta iestāde” ir tiesu iestāde vai gadījumos, ja tiesu iestādēm nav pilnvaru šāda punkta skartajos jautājumos, līdzvērtīga kompetenta iestāde attiecīgajā jomā.

[..]

6. Pielikumā minētos personu vārdus un organizāciju nosaukumus regulāri atjaunina, vismaz reizi sešos mēnešos, lai nodrošinātu pamatojumu vārdu un nosaukumu paturēšanai sarakstā.”

Regula (EK) Nr. 2580/2001

- 6 Uzskatīdama, ka ir vajadzīga regula, lai Kopienų līmenī īstenotu Kopējā nostājā 2001/931 aprakstītos pasākumus, Padome pieņēma 2001. gada 27. decembra Regulu (EK) Nr. 2580/2001 par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām (OV 2001, L 344, 70. lpp.; un labojumi – OV 2010, L 52, 58. lpp.).
- 7 Šīs regulas 2. pantā ir paredzēts:
- “1. Ja vien tas nav atļauts saskaņā ar 5. un 6. pantu, tad:
- a) visi līdzekļi, citi finanšu aktīvi un saimnieciskie resursi, kas pieder 3. punktā minētajā sarakstā ietvertai [fiziskai vai] juridiskai personai, grupai vai organizācijai, tiek iesaldēti;
- b) nekādi līdzekļi, citi finanšu aktīvi un saimnieciskie resursi netiek darīti tieši vai netieši pieejami 3. punktā minētajā sarakstā ietvertai fiziskai vai juridiskai personai, grupai vai organizācijai vai šādas fiziskas vai juridiskas personas, grupas vai organizācijas labā;
2. Tiek aizliegts sniegt finanšu pakalpojumus 3. punktā minētajā sarakstā ietvertai fiziskai vai juridiskai personai, grupai vai organizācijai vai šādas fiziskas vai juridiskas personas, grupas vai organizācijas labā, ja vien tas nav atļauts saskaņā ar 5. un 6. pantu.
3. Pieņemot lēmumu vienbalsīgi, Padome saskaņā ar Kopējās nostājas 2001/931/KĀDP 1. panta 4., 5. un 6. punkta noteikumiem izveido, pārskata un groza to personu, grupu un organizāciju sarakstu, uz kurām attiecas šī regula; šajā sarakstā iekļauj:
- i) fiziskās personas, kas veic vai gatavojas veikt jebkādu terorisma aktus, piedalās tajos vai veicina terorisma aktu veikšanu;
- ii) juridiskās personas, grupas vai organizācijas, kas veic vai gatavojas veikt jebkādu terorisma aktus, piedalās tajos vai veicina terorisma aktu veikšanu;
- iii) juridiskās personas, grupas vai organizācijas, kuras pieder vai kuras kontrolē viena vai vairākas i) un ii) apakšpunktā minētās fiziskās vai juridiskās personas, grupas vai organizācijas; vai
- iv) fiziskās vai juridiskās personas, grupas vai organizācijas, kas darbojas viena vai vairāku i) un ii) apakšpunktā minēto fizisko vai juridisko personu, grupu vai organizāciju interesēs vai pēc to rīkojuma.”

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētie tiesību akti

- 8 2001. gada 27. decembrī Padome pieņēma Kopējo nostāju 2001/931/KĀDP, Regulu Nr. 2580/2001 un Lēmumu 2001/927/EK, ar ko izveidots Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 3. punktā paredzētais saraksts (turpmāk tekstā – “strīdīgais saraksts”) (OV 2001, L 344, 83. lpp.). *Hamas* bija ietverta Kopējai nostājai 2001/931 un Lēmumam 2001/927 pievienotajos sarakstos.
- 9 Minētā iekļaušana sarakstā tika atstāta spēkā ar vēlākiem Padomes tiesību aktiem, it īpaši ar apstrīdētajiem tiesību aktiem.
- 10 Šo tiesību aktu pamatojumos Padome *Hamas* aprakstīja kā teroristu grupu un atsaucās uz virkni terora aktu, ko tā esot veikusi, sākot no 2005. gada. Turklāt Padome minēja it īpaši Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes 2001. gadā pieņemtu lēmumu un divus lēmumus, ko tajā pašā gadā bija pieņēmušas Amerikas Savienoto Valstu iestādes. Apvienotās Karalistes lēmums ir *Secretary of*

State for the Home Departement (iekšlietu ministrs) lēmums aizliegt *Hamas*, kura tiek uzskatīta par organizāciju, kas ir iesaistīta terora aktos. Amerikas Savienoto Valstu iestāžu lēmumi ietver vienu valdības lēmumu, kurā saskaņā ar *US Immigration and Nationality Act* (Amerikas Savienoto Valstu Likums par imigrāciju un pilsonību) 219. pantu *Hamas* ir kvalificēta kā ārvalstu teroristiska organizācija, un lēmumu, kurā *Hamas* ir kvalificēta kā īpašas uzskaites starptautiska teroristu organizācija saskaņā ar Prezidenta dekrētu Nr. 13224 (turpmāk tekstā kopā – “ASV iestāžu lēmumi”). Kad Padome, runājot par iepriekš minēto Apvienotās Karalistes lēmumu, bija konstatējusi, ka to regulāri pārskata valsts valdības komiteja, un runājot par ASV iestāžu lēmumiem, ka tie var tikt pārbaudīti administratīvā kārtībā un tiesā, tā uzskatīja, ka šos lēmumus ir pieņēmušas kompetentas iestādes Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta izpratnē. Visbeidzot Padome konstatēja, ka minētie lēmumi joprojām ir spēkā, un puda uzskatu, ka joprojām ir spēkā motīvi, kas bija pamatojuši *Hamas* iekļaušanu stridīgajā sarakstā.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 11 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2010. gada 12. septembrī, *Hamas* cēla prasību atcelt Lēmumu 2010/386 un Īstenošanas regulu Nr. 610/2010. Tā kā šie tiesību akti tika secīgi atcelti un aizstāti ar šī sprieduma 1. punktā minētajiem Padomes 2011. gada janvāra, jūlija un decembra, 2012. gada jūnija un decembra, 2013. gada jūlija, kā arī 2014. gada februāra un jūlija tiesību aktiem, *Hamas* secīgi pielāgoja savus sākotnējos prasījumus tādējādi, ka ar tās prasību tiek lūgts atcelt arī šos pēdējos minētos tiesību aktus, ciktāl tie attiecas uz *Hamas*.
- 12 Prasības atcelt šī sprieduma 1. punktā minētos Padomes 2010. gada jūlija un 2011. gada janvāra tiesību aktus pamatošanai *Hamas* ir izvirzījusi četrus pamatus, kas attiecas respektīvi uz tās tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, acīmredzamu kļūdu vērtējumā, īpašumtiesību pārkāpumu un pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi. Prasības atcelt šī sprieduma 1. punktā minētos tiesību aktus, ko Padome ir pieņēmusi laikposmā no 2011. gada jūlija līdz 2014. gada jūlijam (turpmāk tekstā kopā – “Padomes pieņemtie tiesību akti laikposmā no 2011. gada jūlija līdz 2014. gada jūlijam”), pamatošanai *Hamas* ir izvirzījusi astoņus pamatus, kas attiecas respektīvi uz Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta pārkāpumu, kļūdām saistībā ar faktu patiesumu, kļūdu vērtējumā attiecībā uz šīs organizācijas teroristisko raksturu uz situācijas attīstības “laika gaitā” nepietiekamu ņemšanu vērā, neiejaukšanās principa neievērošanu, pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, tās tiesību uz aizstāvību un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pārkāpumu, kā arī īpašumtiesību pārkāpumu.
- 13 Vispārējā tiesa apmierināja ceturto un sesto pamatu, kas bija vērsti pret Padomes pieņemtajiem tiesību aktiem laikposmā no 2011. gada jūlija līdz 2014. gada jūlijam, un uz šī pamata atcēla apstrīdētos tiesību aktus, ciktāl tie attiecas uz *Hamas*.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 14 Padome lūdz Tiesu:
 - atcelt pārsūdzēto spriedumu;
 - pieņemt galīgo nolēmumu par jautājumiem, kas ir apelācijas sūdzības priekšmets, un
 - piespriest *Hamas* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas Padomei radušies tiesvedībā pirmajā instancē un saistībā ar apelācijas tiesvedību.

- 15 *Hamas* lūdz Tiesu apelācijas sūdzību noraidīt. Pakārtoti, ja Tiesai būtu jāpieņem galīgais nolēmums par jautājumiem, kas ir apelācijas sūdzības priekšmets, tā uztur spēkā visus tiesvedībā Vispārējā tiesā norādītos pamatus un prasījumus. Tā arī lūdz Tiesu piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas *Hamas* radušies tiesvedībā pirmajā instancē un saistībā ar apelācijas tiesvedību.
- 16 Eiropas Komisija ir iestājusies lietā Padomes apelācijas sūdzībā izklāstīto prasījumu atbalstam.
- 17 Francijas Republika lūdz Tiesu atcelt pārsūdzēto spriedumu, pieņemt galīgo nolēmumu par jautājumiem, kas ir apelācijas sūdzības priekšmets, un noraidīt *Hamas* prasību.

Par apelācijas sūdzību

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 18 Ar pirmo pamatu, kas attiecas it īpaši uz pārsūdzētā sprieduma 101., 103., 109.–111., 121., 125.–127. un 141. punktu, Padome apgalvo, pirmkārt, ka minētais spriedums ir pamatots ar kļūdainu pieņēmumu, saskaņā ar kuru Padomei ir regulāri jānorāda jauni motīvi *Hamas* atstāšanai strīdīgajā sarakstā. Tā kā valstu lēmumi, kuri bija pamatojuši *Hamas* sākotnējo iekļaušanu šajā sarakstā, nav tikuši ne atcelti, ne atsaukti un tā kā nav citu apstākļu, kas liecinātu par vajadzību to no minētā saraksta svītrot, Padomei esot bijušas tiesības atstāt *Hamas* strīdīgajā sarakstā, balstoties vienīgi uz valstu lēmumiem, kuri bija pamatojuši tās sākotnējo iekļaušanu šajā pašā sarakstā.
- 19 Otrkārt, Padome apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir kļūdijusies, noraidīdama iespēju periodiskās pārskatīšanas nolūkos izmantot no publiskiem avotiem gūtu informāciju. Padome uzskata, ka tai ir jābūt iespējai šajā nolūkā balstīties uz citiem apstākļiem, nevis valstu lēmumiem, jo bieži vien valstu lēmumu, kas būtu pieņemti pēc personas vai organizācijas sākotnējās iekļaušanas strīdīgajā sarakstā, vispār nav. Vispārējās tiesas argumentācija esot pretrunā Kopējā nostājā 2001/931 norādītajam cīņās pret terorismu mērķim.
- 20 Komisija un Francijas Republika, kas ir iestājušās lietā, atbalstot Padomes argumentāciju, uzsver it īpaši Kopējā nostājā 2001/931 veikto nošķiršanu starp šīs kopējās nostājas 1. panta 4. punktā minēto organizācijas sākotnējo iekļaušanu strīdīgajā sarakstā, no vienas puses, un turpmākajām pārskatīšanām, kas ir paredzētas tās 1. panta 6. punktā, no otras puses.
- 21 Turpretim, *Hamas* ieskatā, Padome kļūdās, apgalvodama, ka to strīdīgajā sarakstā varēja atstāt, balstoties vienīgi uz valstu lēmumiem, kas bija pamatojuši tās sākotnējo iekļaušanu šajā sarakstā. Padomes apgalvojums, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa ir kļūdaini noraidījusi iespēju izmantot informāciju, kas ir gūta no publiskiem avotiem, esot pretrunā Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punktam, kā Tiesa to ir interpretējusi 2012. gada 15. novembra spriedumā *Al-Aqsa*/Padome un Nīderlande/*Al-Aqsa* (C-539/10 P un C-550/10 P, EU:C:2012:711), kurā attiecīgo personu un organizāciju aizsardzībai, ņemot vērā, ka Eiropas Savienībai nav iespēju pašai veikt izmeklēšanu, ir prasīts, lai Savienības noteiktie ierobežojošie pasākumi balstītos uz apstākļiem, kas būtu konkrēti pārbaudīti un konstatēti valstu kompetento iestāžu lēmumos. Ņemot vērā, cik smagi ierobežojošie pasākumi ietekmē attiecīgās personas un organizācijas, šī prasība esot piemērojama arī attiecībā uz Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktā noteikto pārskatīšanu.

- 22 Grūtības savā rīcībā iegūt jaunus valstu kompetento iestāžu lēmumus, ņemot vērā *Hamas* aizliegšanu Apvienotajā Karalistē un līdzekļu iesaldēšanu, ko pret to ir noteikušas ASV iestādes, neietekmējot Padomes pienākumu balstīties vienīgi uz šādu iestāžu novērtētiem faktiem. Šīs grūtības turklāt varot tikt novērstas, vajadzības gadījumā lūdzot valsts kompetentai iestādei paust nostāju par kādu konkrētu nodarījumu, kas varētu būt terora akts.

Tiesas vērtējums

- 23 Pirmais apelācijas sūdzības pamats attiecas uz nosacījumiem, ar kādiem Padome, veicot personas vai organizācijas iekļaušanas strīdīgajā sarakstā pārskatīšanu, kas ir tās pienākums atbilstoši Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktam, var atstāt šo personu vai organizāciju minētajā sarakstā. Lai noskaidrotu šos nosacījumus, Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punkts ir jāinterpretē, ņemot vērā it īpaši savstarpējo sakarību starp to un šīs nostājas 1. panta 4. punktu, kurā ir regulēti nosacījumi attiecīgās personas vai organizācijas sākotnējai iekļaušanai minētajā sarakstā.
- 24 Attiecībā uz sākotnējiem lēmumiem par līdzekļu iesaldēšanu Tiesa ir atzinusi, ka Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta formulējumā ir atsauce uz valsts iestādes pieņemtu lēmumu, pieprasot precīzu informāciju vai lietas materiālos minētus apstākļus, kas parādītu, ka šāds lēmums ir ticis pieņemts. Šīs prasības mērķis ir nodrošināt, lai tad, ja Savienībai nav iespējas pašai veikt izmeklēšanu par personas vai organizācijas saistību ar terora aktiem, Padomes lēmums par vienas vai otras no tām sākotnējo iekļaušanu strīdīgajā sarakstā tiktu pieņemts, balstoties uz pietiekamu faktisko pamatu, kas minētajai iestādei ļauj izsecināt draudu esamību, ka, ja netiks noteikti nekādi pretpasākumi, attiecīgā persona vai organizācija turpinās savu iesaistīšanos ar terorismu saistītās darbībās (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 15. novembris, *Al-Aqsa*/Padome un *Nīderlande/Al-Aqsa*, C-539/10 P un C-550/10 P, EU:C:2012:711, 69., 79. un 81. punkts).
- 25 Turpretim, runājot par turpmākiem lēmumiem par līdzekļu iesaldēšanu, no Tiesas judikatūras izriet, ka būtiskais jautājums, veicot pārbaudi par personas vai organizācijas atstāšanu strīdīgajā sarakstā, ir, vai kopš šīs personas vai organizācijas iekļaušanas šajā sarakstā vai kopš iepriekšējās pārskatīšanas faktiskā situācija ir mainījusies tādējādi, ka no tās vairs nevar izdarīt to pašu secinājumu par attiecīgās personas vai organizācijas iesaistīšanos ar terorismu saistītās darbībās (spriedums, 2012. gada 15. novembris, *Al-Aqsa*/Padome un *Nīderlande/Al-Aqsa*, C-539/10 P un C-550/10 P, EU:C:2012:711, 82. punkts).
- 26 Šajā gadījumā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 101. un 125. punktā ir paudusi uzskatu, ka apstrīdēto tiesību aktu pamatojumos ietvertajam sarakstam ar terora aktiem, ko *Hamas* esot veikusi, sākot no 2005. gada, ir bijusi noteicoša loma attiecībā uz Padomes īstenoto *Hamas* līdzekļu iesaldēšanas atstāšanu spēkā. Pārsūdzētā sprieduma 110. un 127. punktā Vispārējā tiesa atzina, ka atsaucei uz ikvienu jaunu terora aktu, kuru Padome, veicot pārskatīšanu saskaņā ar Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktu, iekļauj savā pamatojumā, ir jābūt pārbaudītai un par to ir jābūt pieņemtam kompetentas iestādes lēmumam attiecīgajā valstī. Tā kā Vispārējā tiesa tostarp pārsūdzētā sprieduma 109. un 131. punktā konstatēja, ka Padome savus apgalvojumus attiecībā uz terora aktiem, ko *Hamas* esot veikusi, sākot no 2005. gada, ir balstījusi nevis uz šādiem lēmumiem, bet gan uz informāciju, kuru tā ir ieguvusi no preses un interneta, tā līdz ar to apstrīdētos tiesību aktus atcēla.

– Par pirmā pamata pirmo daļu

- 27 Pirmā pamata pirmajā daļā Padome apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatīdama, ka Padomei bija regulāri jānorāda jauni motīvi *Hamas* atstāšanai strīdīgajā sarakstā un, ja nebija apstākļu, kas liecinātu par vajadzību svītrot šo organizāciju no šī saraksta, tā to nevarēja atstāt minētajā sarakstā, balstoties vienīgi uz valstu lēmumiem, kas bija pamatojuši tās sākotnējo iekļaušanu tajā.

- 28 Kā izriet it īpaši no pārsūdzētā sprieduma 119. punkta, Vispārējā tiesa ir vismaz netieši uzskatījusi, ka Apvienotās Karalistes lēmums un/vai ASV iestāžu lēmumi paši par sevi nebija pietiekams pamats *Hamas* atstāšanai strīdīgajā sarakstā.
- 29 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka no šī sprieduma 25. punktā minētās judikatūras izriet, ka Padome, veicot pārskatīšanu saskaņā ar Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktu, var atstāt attiecīgo personu vai organizāciju strīdīgajā sarakstā, ja tā secina, ka turpina pastāvēt risks, ka tā varētu iesaistīties ar terorismu saistītās darbībās, kas bija pamatojais tās sākotnējo iekļaušanu šajā sarakstā. Personas vai organizācijas atstāšana strīdīgajā sarakstā tādējādi būtībā ir sākotnējās iekļaušanas sarakstā pagarināšana.
- 30 Pārbaudot, vai turpina pastāvēt risks, ka attiecīgā persona vai organizācija varētu iesaistīties ar terorismu saistītās darbībās, ir pienācīgi jāņem vērā valsts lēmuma, kas ir ticis izmantots par pamatu šīs personas vai organizācijas sākotnējai iekļaušanai strīdīgajā sarakstā, turpmākais liktenis, konkrēti, šī valsts lēmuma atcelšana vai atsauksana jaunu faktu vai apstākļu, vai arī izmaiņu valsts kompetentās iestādes vērtējumā dēļ.
- 31 Ņemot vērā minēto, šajā gadījumā rodas jautājums, vai ar valsts lēmuma, kurš ir ticis izmantots par pamatu sākotnējai iekļaušanai strīdīgajā sarakstā, atstāšanu spēkā pašu par sevi var būt pietiekami, lai atstātu attiecīgo personu vai organizāciju šajā sarakstā.
- 32 Šajā ziņā, ja, ņemot vērā pagājušo laiku, atbilstoši lietas apstākļu attīstībai tas vien, ka valsts lēmums, kurš ir ticis izmantots par pamatu sākotnējai iekļaušanai, joprojām ir spēkā, vairs neļauj izdarīt secinājumu, ka turpina pastāvēt risks, ka attiecīgā persona vai organizācija varētu iesaistīties ar terorismu saistītās darbībās, Padomei ir pienākums šīs personas vai organizācijas atstāšanu minētajā sarakstā balstīt uz aktualizētu situācijas vērtējumu, ņemot vērā jaunākus faktiskos apstākļus, kas pierāda minētā riska saglabāšanos (skat. pēc analogijas spriedumu, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./ *Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 156. punkts).
- 33 Šajā gadījumā starp valstu lēmumu, kas tika izmantoti par pamatu sākotnējai *Hamas* iekļaušanai strīdīgajā sarakstā, pieņemšanu un šo sākotnējo iekļaušanu sarakstā 2001. gadā, no vienas puses, un apstrīdēto tiesību aktu pieņemšanu laikposmā no 2010. līdz 2014. gadam, no otras puses, ir pagājis ievērojams laiks. Padomei tādējādi bija pienākums balstīt *Hamas* atstāšanu šajā sarakstā uz jaunākiem apstākļiem, kas pierāda riska, ka šī organizācija varētu iesaistīties ar terorismu saistītās darbībās, saglabāšanos. Līdz ar to pretēji tam, ko apgalvo Padome, Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, vismaz netieši uzskatīdama, ka ASV iestāžu lēmumi un/vai Apvienotās Karalistes lēmums paši par sevi nebija pietiekams pamats, uz ko balstīt apstrīdētos tiesību aktus.
- 34 Tādējādi pirmā apelācijas sūdzības pamata pirmā daļa ir jānoraida.

– *Par pirmā pamata otro daļu*

- 35 Runājot par pirmā apelācijas sūdzības pamata otro daļu, Padome apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, it īpaši pārsūdzētā sprieduma 109., 110., 125.–127. un 141. punktā atzīstot, ka Padomei, lai atstātu personu vai organizāciju strīdīgajā sarakstā, bija jāpamatojas vienīgi uz valsts kompetento iestāžu lēmumos norādītajiem apstākļiem un ka Padome, šajā lietā balstoties uz informāciju, kas iegūta no preses un interneta, ir pārkāpusi gan Kopējās nostājas 2001/931 1. pantu, gan savu pienākumu norādīt pamatojumu.
- 36 Pirmkārt, attiecībā uz Kopējās nostājas 2001/931 1. pantu vispirms ir jānorāda, ka šajā pantā ir veikta nošķiršana starp tā 4. punktā minēto personas vai organizācijas sākotnējo iekļaušanu strīdīgajā sarakstā, no vienas puses, un tā 6. punktā minēto sarakstā jau iekļautas personas vai organizācijas atstāšanu šajā sarakstā, no otras puses.

- 37 Atbilstoši Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punktam personas vai organizācijas sākotnējās iekļaušanas strīdīgajā sarakstā priekšnoteikums ir valsts lēmuma, ko ir pieņēmusi kompetenta iestāde, vai ANO Drošības padomes lēmuma, ar kuru ir noteikta sankcija, pastāvēšana.
- 38 Šāds nosacījums turpretim nav paredzēts Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktā, atbilstoši kuram “pielikumā ietvertajā sarakstā minētos personu vārdus un organizāciju nosaukumus regulāri atjaunina, vismaz reizi sešos mēnešos, lai nodrošinātu pamatojumu vārdu un nosaukumu paturēšanai sarakstā”.
- 39 Šī nošķiršana, kā ir norādīts šī sprieduma 29. punktā, ir izskaidrojama ar to, ka personas vai organizācijas atstāšana līdzekļu iesaldēšanas sarakstā tādējādi būtībā ir sākotnējās iekļaušanas sarakstā pagarināšana, un priekšnoteikums tai līdz ar to ir fakts, ka turpina pastāvēt risks, ka attiecīgā persona vai organizācija varētu iesaistīties ar terorismu saistītās darbībās, kādu sākotnēji bija konstatējis Padome, balstoties uz valsts lēmumu, kas tika izmantots par pamatu šai sākotnējai iekļaušanai sarakstā.
- 40 Tādējādi, lai gan Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktā ir prasīts, lai Padome vismaz reizi sešos mēnešos [sarakstu] “atjaunina [pārskata]”, lai nodrošinātu pamatojumu šajā sarakstā jau iekļautas personas vai organizācijas “paturēšanai [atstāšanai]” minētajā sarakstā, balstoties uz valsts lēmumu, ko ir pieņēmusi kompetenta iestāde, tomēr šajā tiesību normā nav prasīts, lai uz katru jaunu apstākli, uz kuru Padome atsaucas nolūkā pamatot attiecīgās personas vai organizācijas atstāšanu strīdīgajā sarakstā, attiektos valsts lēmums, ko kompetenta iestāde būtu pieņēmusi pēc lēmuma, kurš ir ticis izmantots par pamatu sākotnējai iekļaušanai sarakstā. Izvirzot šādu prasību, Vispārējā tiesa Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punktā vienīgi attiecībā uz personas vai organizācijas sākotnējo iekļaušanu minētajā sarakstā paredzēto nosacījumu par šāda lēmuma esamību ir attiecinājusi uz pārskatīšanām, kuras Padomei ir pienākums veikt saskaņā ar šīs kopējās nostājas 1. panta 6. punktu. Šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa nav ievērojusi pastāvošo nošķirumu starp sākotnējo lēmumu par personas vai organizācijas iekļaušanu strīdīgajā sarakstā un turpmāko lēmumu, saskaņā ar kuru attiecīgā persona vai organizācija tiek šajā sarakstā atstāta.
- 41 Turpinājumā ir jākonstatē, ka Vispārējās tiesas sniegtā Kopējās nostājas 2001/931 1. panta interpretācija ir vismaz netieši balstīta uz apsvērumu, saskaņā ar kuru vai nu kompetentās valsts iestādes regulāri pieņem lēmumus, kas var tikt izmantoti par pamatu pārskatīšanām, kuras Padomei ir pienākums veikt saskaņā ar Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktu, vai arī Padomei ir iespēja vajadzības gadījumā šīm iestādēm lūgt šādus lēmumus pieņemt.
- 42 Tomēr šim pēdējam minētajam apsvērumam nav atrodams pamatojums Savienības tiesībās.
- 43 Šajā ziņā ir jāprecizē, ka, pirmkārt, fakts, ka dalībvalstis informē Padomi par to kompetento iestāžu pieņemtajiem lēmumiem un nosūta tai šos lēmumus, nenozīmē, ka šīm iestādēm ir pienākums regulāri vai vismaz vajadzības gadījumā pieņemt lēmumus, kas var tikt izmantoti par pamatu šai Padomes veiktajai pārskatīšanai.
- 44 Otrkārt, tā kā ar Kopējo nostāju 2001/931 ieviestajā ierobežojošo pasākumu sistēmā nav īpaša pamatojuma, LES 4. panta 3. punktā nostiprinātais lojālas sadarbības princips neļauj Padomei noteikt dalībvalstu kompetentajām iestādēm pienākumu vajadzības gadījumā pieņemt valsts lēmumus, kuri var tikt izmantoti par pamatu pārskatīšanai, kas Padomei ir jāveic saskaņā ar Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktu.
- 45 Gluži pretēji, ir jānorāda, ka šajā sistēmā nav paredzēts mehānisms, kurš Padomei ļautu vajadzības gadījumā izmantot valsts lēmumus, kas ir pieņemti pēc attiecīgās personas vai organizācijas sākotnējās iekļaušanas strīdīgajā sarakstā, lai veiktu pārskatīšanu, kura tai ir jāveic saskaņā ar minētās kopējās nostājas 1. panta 6. punktu un kurā tai ir pienākums pārbaudīt, vai turpina pastāvēt risks, ka šī persona vai organizācija varētu iesaistīties ar terorismu saistītās darbībās. Tā kā šāds mehānisms

nepastāv, nevar tikt uzskatīts, ka ar šo sistēmu Padomei tiek prasīts šo pārskatīšanu veikt, vienīgi balstoties uz šādiem valstu lēmumiem, jo šādi nevajadzīgi tiktu ierobežoti līdzekļi, kas šim nolūkam ir Padomes rīcībā.

- 46 Visbeidzot ir jākonstatē, ka pretēji uzskatam, ko Vispārējā tiesa ir paudusi it īpaši pārsūdzētā sprieduma 110. punktā, tās sniegtā Kopējās nostājas 2001/931 1. panta interpretācija nav pamatota arī ar vajadzību aizsargāt attiecīgās personas vai organizācijas.
- 47 Šajā ziņā, runājot par sākotnējo iekļaušanu strīdīgajā sarakstā, ir jānorāda, ka attiecīgā persona vai organizācija ir aizsargāta it īpaši ar iespēju gan valstu tiesās apstrīdēt valstu lēmumus, kas ir izmantoti par pamatu šai iekļaušanai sarakstā, gan arī – Savienības tiesās – pašu iekļaušanu sarakstā.
- 48 Runājot par turpmākiem lēmumiem par līdzekļu iesaldēšanu, attiecīgā persona vai organizācija ir aizsargāta, it īpaši ar iespēju vērsties pret tiem ar prasību Savienības tiesā. Pēdējai minētajai ir pienākums pārbaudīt, konkrēti, pirmkārt, vai ir izpildīts LESD 296. pantā paredzētais pienākums norādīt pamatojumu un līdz ar to, vai norādītie motīvi ir pietiekami precīzi un konkrēti, kā arī, otrkārt, vai šie motīvi ir pamatoti (skat. pēc analogijas spriedumus, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./ *Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 118. un 119. punkts, kā arī 2013. gada 28. novembris, Padome/*Fulmen* un *Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 64. punkts).
- 49 Šajā kontekstā ir jāprecizē, ka attiecīgā persona vai organizācija prasībā, kas ir celta par tās atstāšanu strīdīgajā sarakstā, var apstrīdēt visus apstākļus, uz kuriem Padome balstās, lai pierādītu, ka turpina pastāvēt risks, ka tā varētu iesaistīties ar terorismu saistītās darbībās, neatkarīgi no jautājuma par to, vai informācija par šiem apstākļiem ir gūta no valsts lēmuma, ko ir pieņēmusi kompetenta iestāde, vai arī no citiem avotiem. Apstrīdēšanas gadījumā Padomes ziņā ir pierādīt apgalvoto faktu pamatotību un Savienības tiesas ziņā – pārbaudīt to saturisko pareizību (skat. pēc analogijas spriedumus, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./ *Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 121. un 124. punkts, kā arī 2013. gada 28. novembris, Padome/*Fulmen* un *Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 66. un 69. punkts).
- 50 No minētā izriet, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, atzīstot, ka Padome ir pārkāpusi Kopējās nostājas 2001/931 1. pantu, apstrīdēto tiesību aktu pamatojumos balstīdamās uz apstākļiem, kas ir izsecināti no citiem avotiem, nevis valstu lēmumiem, ko ir pieņēmušas kompetentas iestādes.
- 51 Otrkārt, runājot par Vispārējās tiesas konstatēto pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, ir jāatgādina, ka Vispārējās tiesas vērtējums par to, vai pamatojums ir vai nav pietiekams, var tikt pārbaudīts apelācijas tiesvedībā Tiesā (2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./ *Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 140. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 52 Šajā gadījumā it īpaši no pārsūdzētā sprieduma 141. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa saistībā ar tās konstatēto pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi ir balstījusies vienīgi uz to, ka attiecībā uz apstrīdēto tiesību aktu pamatojumos ietvertu sarakstu ar terora aktiem, ko *Hamas* esot veikusi, sākot no 2005. gada, nav bijusi atsaucē uz valstu lēmumiem, ko būtu pieņēmušas kompetentas iestādes. Vispārējās tiesas konstatējums par pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi tādējādi ir tiešas sekas konstatējumam par Kopējās nostājas 2001/931 1. panta pārkāpuma esamību; par šo konstatējumu tika pierādīts, ka attiecībā uz to ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā.
- 53 Tādējādi kļūda tiesību piemērošanā, ko Vispārējā tiesa ir pieļāvusi 1. panta interpretācijā, ir izraisījusi arī kļūdas tiesību piemērošanā pieļaušanu attiecībā uz tās konstatējumu, ka Padome nav izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu.
- 54 Tā kā pirmā pamata otrā daļa līdz ar to ir jāapstiprina, pārsūdzētais spriedums uz šī pamata ir jāatceļ pilnībā un nav vajadzības lemt par otro un trešo apelācijas sūdzības pamatu.

Par prasību Vispārējā tiesa

- 55 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmajai daļai, ja Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu, tā var pati taisīt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma taisīšanai Vispārējā tiesā.
- 56 Tā kā Vispārējā tiesa ir izlēmusi tikai par ceturto un sesto pamatu *Hamās* prasībā, ar kuru tiek lūgts atcelt Padomes pieņemtos tiesību aktus laikposmā no 2011. gada jūlija līdz 2014. gada jūlijam, un citos Vispārējā tiesā izvirzītajos pamatos daļēji ir uzdoti jautājumi par faktu vērtējumu, Tiesa uzskata, ka tiesvedības stadija neļauj lietā pieņemt galīgo nolēmumu un ka lieta ir jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai, kā arī lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšana jāatliek.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2014. gada 17. decembra spriedumu lietā *Hamās* /Padome (T-400/10, EU:T:2014:1095);**
- 2) **nodot lietu atpakaļ Eiropas Savienības Vispārējai tiesai;**
- 3) **lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlikt.**

[Paraksti]